

doc. MUDr. František Zátura, Ph.D., sedmdesátiletý

Assoc. Prof. František Zátura, M.D., Ph.D., turns seventy

Doc. MUDr. František Zátura, Ph.D., se narodil 6. 1. 1951 v Jihlavě, Fakultu všeobecného lékařství UK Praha absolvoval v Praze v roce 1975 ve stejném ročníku jako prof. Hanuš, doc. Kočvara, dr. Kawaciuková, dr. Verner a další známí urologové.

Po studiu nastoupil na Urologickou kliniku v Olomouci, kde pod vedením prof. Kučery záhy projevil své technické vlohy i schopnost nalézt spolupracovníky mezi vynikajícími techniky z vývojových dílen UP, z podniků Pramet, Tesla nebo Sigma. Unikátní chladicí peloty na zkrácení tepelé ischemie ledviny včetně vpichových elektrod k měření vnitřní teploty ledviny, operační háčky pro pyeloplastiku či čelní světlo pro operace na perineu byly prvními výsledky této spolupráce. Další úkoly vycházely z nedostatku devizových prostředků. V roce 1977 vznikl první uroflowmetr rotačního typu, v roce 1982 pak váhový typ uroflowmetru s digitální vyhodnocovací jednotkou, v roce 1986 pak kompletní urodynamická jednotka – základ pozdější sériové výroby urodynamických přístrojů Uromic.

Největší zájem věnoval ultrasonografii, kde patřil k průkopníkům. Již v roce 1983 prosadil nákup specializovaného sonografu, jako jeden z prvních referoval o sonograficky cílené nefrostomii či úvodu do perkutánní litotrypse. Již v roce 1983 začal provádět biopsii prostaty pod sonografickou kontrolou, kriticky ověřoval využití nových technologií v urologii, jako je kontrastní harmonické zobrazení, elastografie, peroperační sonografie, laparoskopická či robotická sonografie a další. Při těchto aktivitách mu pomohla i spolupráce s výrobcem specializovaných sonografů, kde posledních deset let pracuje jako klinický konzultant a má vždy

k dispozici nejnovější techniku. Velké zkušenosti získal i při vývoji fúzní biopsie prostaty.

V letech 1989–1992 se účastnil optimalizace extrakorporálního litotryptoru MEDILIT pro urologii, včetně připojení sonografické navigace.

Využití ultrasonografie nejen v urologii doc. Zátura také dlouhodobě propaguje. Od začátku na Urologické klinice UP v Olomouci absolvovalo stáž mnoho urologů, klinika získala pověst výukového centra, stále pokračují i předatestační kurzy. Již v roce 1986 vznikla tradice konferencí Praktická sonografie s mezinárodní účastí, které zejména s podporou švýcarského kolegy Jana Tůmy získaly velkou popularitu. Do roku 2005 proběhlo 15 konferencí – nejdříve každoročně, později střídavě s kolegy ze Slovenska.

Až do roku 2020 byl dlouholetým předsedou České společnosti pro ultrazvuk v medicíně a zástupcem v Evropské společnosti, spolupracuje při tvorbě materiálů pro specializované kapitoly knihy i kurzy EUROSÓN, v řadě zemí aktivně přednášel.

Doc. Zátura je však především zanícený urolog. Již v roce 1981 mu prof. Kučera navrhl doktorandské studium, z kádrových důvodů habilitoval až v roce 1991 s prací Endosonografie malé pánve. V roce 1995 převzal po svém učiteli prof. Jiřím Scheinerovi vedení Urologické kliniky UP v Olomouci, které vykonával do roku 2005. Od začátku zaváděl moderní postupy včetně radikální prostatektomie, na klinice vytvořil několik specializovaných týmů, podporoval laparoskopii a rekonstrukční urologii. S prof. Dudou připravil nový systém výuky mediků v chirurgických oborech a prosadil oddělení výuky urologie od chirurgie. Zahájil také práci na vzniku odborné komise pro urologii, která získala akreditaci za jeho nástupce prof. Študenta a je jedinou specializovanou komisí čistě pro urologii.

Patřil mezi přednosty kliniky, kteří dokaží získat pro pracoviště nové moderní technologie.

Byl opakovaně členem výboru ČUS, pracoval i jako první místopředseda. Účastnil se tvorby prvního bodového hodnocení zdravotnických výkonů, pracoval jako zástupce v EBU, byl místopředsedou akreditační komise MZ ČR a účastnil se vypracování koncepce oboru urologie. Je čestným členem Slovenské urologické společnosti i České urologické společnosti. Založil časopis Česká urologie, kde byl deset let nejen šéfredaktorem, ale i manažerem, který zajistil financování výroby časopisu od dárců, a to zcela nezištně.

Doc. Zátura dosud na klinice v Olomouci aktivně pracuje zejména v diagnostice karcinomu prostaty, vede doktorandy, vyučuje i na sonografických kurzech na Urologické klinice na Vinohradech a na Urologické klinice 1. LF v Praze. Dále spolupracuje s výrobci zejména při vývoji a využití umělé inteligence v sonografických a urodynamických aplikacích.

Přejeme doc. Záturovi stále zdraví a dostatek energie k dalším projektům.

prof. MUDr. Vladimír Študent, Ph.D., a kolektiv pracovníků Urologické kliniky FN Olomouc